

Ustawa

z dnia ... 2021 roku

o dostępie do treści cyfrowych

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady dostępu do treści cyfrowych, obowiązki dostawców treści cyfrowych oraz działanie koordynatora usług cyfrowych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dostawcy treści cyfrowych - przedsiębiorstwo, grupę kapitałową lub osobę zagraniczną w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1252), wykonujące działalność gospodarczą w rozumieniu art. 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, 568, 1065 i 1106) której częścią jest świadczenie usług cyfrowych, w tym dostawcę usługi cyfrowej w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa;
- 2) interfejsie cyfrowym – rozumie się przez to każdy rodzaj oprogramowania, łącznie ze stronami internetowymi, ich częściami, jak również wersjami mobilnymi, oraz aplikacjami, w tym aplikacjami mobilnymi;
- 3) reklamie - rozumie się przez to przedstawienie treści cyfrowych w celu wspierania zbytu towarów lub usług oraz innych treści o charakterze społecznym lub politycznym, rozpowszechniane odpłatnie w interfejsie cyfrowym przez przedsiębiorstwo sektora cyfrowego;
- 4) reklamie porównawczej - rozumie się przez to każdą reklamę, która wyraźnie lub przez domniemanie identyfikuje konkurenta, towary lub usługi oferowane przez konkurenta

- albo treści przedstawiane przez inny podmiot;
- 5) reklamie wprowadzającej w błąd - rozumie się przez to każdą reklamę, która w jakikolwiek sposób, w tym przez swoją formę, wprowadza lub może wprowadzić w błąd użytkowników, do których jest skierowana lub dociera, i która z powodu błędu może wpłynąć na ich postępowanie gospodarcze, społeczne lub polityczne użytkowników;
 - 6) treściach cyfrowych – rozumie się przez to dane dostarczane w formie cyfrowej, w szczególności programy komputerowe, aplikacje, pliki audiowizualne, pliki tekstowe oraz pozostałe formy reprezentacji danych wykorzystywanych przez interfejs cyfrowy;
 - 7) użytkownikowi – rozumie się przez to osobę fizyczną lub prawną korzystającą z interfejsu cyfrowego, będącą odbiorcą treści cyfrowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na rodzaj urządzenia, z którego korzysta.

Art. 3. 1. Odpowiedzialność za treści cyfrowe ponosi użytkownik.

2. Jeżeli użytkownik będący osobą fizyczną zamieszcza treść cyfrową na zlecenie osoby prawnej, odpowiedzialność za nią ponoszą użytkownik i osoba prawna.

3. Dostawca treści cyfrowych nie ponosi odpowiedzialności za przekazywane treści jeżeli nie stanowi podmiotu, o którym mowa w ust. 1, nie modyfikuje treści cyfrowych i stosuje się do przepisów niniejszej ustawy.

Rozdział II

Treści niedozwolone, zastrzeżone i fałszywe

Art. 4. Niedozwolone są treści cyfrowe, które są rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, w szczególności gdy:

- 1) mogą stanowić lub skutkiem ich rozpowszechniania może być popełnienie czynu zabronionego w rozumieniu art. 115 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444, 1517);
- 2) zawierają podżeganie do popełnienia czynu zabronionego;
- 3) zawierają mowę nienawiści;
- 4) są rażąco sprzeczne z aktualną wiedzą medyczną;
- 5) przedstawiają drastyczną przemoc, w tym samookaleczenie.

Art. 5. 1. Zastrzeżone są treści cyfrowe, które są nieodpowiednie dla określonej grupy użytkowników.

2. Nieodpowiednie dla małoletnich w rozumieniu art. 10 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny są treści zagrażające ich fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi, w szczególności zawierające treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujące przemoc.

Art. 6. Fałszywe są treści cyfrowe, które zawierają informacje niezgodne z faktami lub stanem rzeczywistym, wprowadzające użytkownika w błąd, w tym reklamy wprowadzające w błąd.

Rozdział III

Zasady dostępu do treści cyfrowych

Art. 7. 1. Dostawca treści cyfrowych blokuje dostęp do niedozwolonych treści cyfrowych niezwłocznie, jednak nie później niż 24 godziny po zamieszczeniu treści niedozwolonych lub 12 godzin po zgłoszeniu, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. Dostawca treści cyfrowych doręcza użytkownikowi decyzję o zablokowaniu dostępu do niedozwolonych treści cyfrowych niezwłocznie, jednak nie później niż 24 godziny od jej podjęcia.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, zostaje doręczona za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres podany przez użytkownika w formularzu rejestracyjnym dostawcy treści cyfrowych. Decyzję się za doręczoną w chwili wysłania jej przed dostawcę.

4. Na decyzję, o której mowa w ust. 2 służy odwołanie do koordynatora usług cyfrowych.

Art. 8. 1. Dostawca treści cyfrowych blokuje dostęp do zastrzeżonych treści cyfrowych grupie użytkowników, których dotyczy zastrzeżenie niezwłocznie, jednak nie później niż 24 godziny po zamieszczeniu treści lub 12 godzin po zgłoszeniu, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. Dostawca treści cyfrowych doręcza użytkownikowi decyzję o zablokowaniu dostępu do zastrzeżonych treści cyfrowych niezwłocznie, jednak nie później niż 24 godziny od jej podjęcia.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, zostaje doręczona za pośrednictwem poczty

elektronicznej na adres podany przez użytkownika w formularzu rejestracyjnym dostawcy treści cyfrowych. Decyzję się za doręczoną w chwili wysłania jej przed dostawcę.

4. Na decyzję, o której mowa w ust. 2 służy odwołanie do koordynatora usług cyfrowych.

Art. 9. 1. Dostawca treści cyfrowych zaznacza fałszywe treści cyfrowe, których szkodliwość społeczna jest większa niż znikoma, niezwłocznie, jednak nie później niż 48 godzin od ich zamieszczenia lub 24 godziny od zgłoszenia, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. Zaznaczenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera zdanie: “Informacja jest uznana za nieprawdziwą lub może wprowadzać w błąd” oraz odnośnik do interfejsu cyfrowego wskazanego przez koordynatora usług cyfrowych.

3. Zaznaczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być widoczne dla użytkowników.

4. Użytkownik może wnieść sprzeciw od zaznaczenia do koordynatora usług cyfrowych w terminie 30 dni od dnia zaznaczenia.

Art. 10. 1. Decyzja, o której mowa w art. 7 ust. 2 lub art. 8 ust. 2, powinna zawierać:

- 1) oznaczenie dostawcy treści cyfrowych;
- 2) oznaczenie użytkownika;
- 3) oznaczenie treści cyfrowej, której dotyczy decyzja;
- 4) treść decyzji;
- 5) uzasadnienie;
- 6) pouczenie o możliwości odwołania.

2. Uzasadnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 powinno zawierać przynajmniej oznaczenie rodzaju naruszenia.

3. Decyzja, o której mowa w art. 7 ust. 2 lub art. 8 ust. 2 może zostać wygenerowana i wysłana użytkownikowi automatycznie.

Art. 11. Odwołanie od decyzji, o której mowa w art. 7 ust. 2 lub art. 8 ust. 2 nie wstrzymuje wykonania decyzji.

Rozdział IV

Koordinator usług cyfrowych

Art. 12. Koordinator usług cyfrowych stoi na straży dostępu do treści cyfrowych w granicach prawa.

Art. 13. 1. Koordynatorem usług cyfrowych jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

2. Koordynatora usług cyfrowych obsługuje Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

3. Działania koordynatora usług cyfrowych finansowane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 14. Do zadań koordynatora usług cyfrowych należy:

- 1) zgłaszanie niedozwolonych lub zastrzeżonych treści dostawcom treści cyfrowych
- 2) rozpatrywanie odwołań od decyzji dostawcy treści cyfrowych;
- 3) wydawanie decyzji w sprawie sprzeciwów użytkowników;
- 4) wydawanie zaleceń;
- 5) kontrola realizacji obowiązków dostawców treści cyfrowych;
- 6) nakładanie grzywien oraz innych środków za naruszenie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 15. Koordinator usług cyfrowych w realizacji swoich zadań może uczestniczyć w postępowaniach sądowych w charakterze strony.

Art. 16. 1. Koordinator usług cyfrowych lub zaufany podmiot zgłaszający występuje do dostawcy usług cyfrowych ze zgłoszeniem niedozwolonej lub zastrzeżonej treści cyfrowej.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 powinno zawierać szczegółowe oznaczenie zgłaszanej treści.

3. Koordinator usług cyfrowych lub zaufany podmiot zgłaszający przekazuje zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, punktowi kontaktowemu, o którym mowa w art. 26.

Art. 17. 1. Koordynator usług cyfrowych nadaje status zaufanych podmiotów zgłaszających.

2. Zaufanym podmiotem zgłaszającym może być osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której przepisy szczególne przyznają zdolność prawną, która:

- 1) dysponuje wiedzą fachową i kompetencjami umożliwiającymi wykrywanie, identyfikowanie i powiadamianie o niedozwolonych, zastrzeżonych lub fałszywych treściach cyfrowych;
- 2) zapewnia bezstronne wykonywanie powierzonych zadań.

3. Koordynator usług cyfrowych nadaje status zaufanego podmiotu zgłaszającego na wniosek podmiotu. We wniosku należy wskazać oznaczenie podmiotu, dane kontaktowe oraz uzasadnienie spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 2.

4. Koordynator usług cyfrowych publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej listę zaufanych podmiotów zgłaszających.

Art. 18. 1. Zaufany podmiot zgłaszający wykonuje zadanie, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. Zaufanemu podmiotowi zgłaszającemu przysługuje zwrot kosztów za wykonywanie zadań powierzonych w niniejszej ustawie.

3. Minister właściwy do spraw finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji w drodze rozporządzenia ustali warunki zwrotu kosztów, o którym mowa w ust. 2, mając na względzie średnie koszty wykonywania zadań oraz liczbę zgłoszeń, o których mowa w art. 16 ust. 1.

Art. 19. 1. Podmiot traci status zaufanego podmiotu zgłaszającego:

- 1) w wyniku odebrania statusu przez Koordynatora usług cyfrowych;
- 2) jeżeli udział decyzji uchylonych przez Koordynatora usług cyfrowych w sprawach na podstawie zgłoszenia podmiotu przekroczy 20% liczby zgłoszeń wykonanych przez podmiot, o których mowa w art. 16 ust. 1.

2. Podmiot, który traci status zaufanego podmiotu zgłaszającego, może złożyć wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 3 po upływie roku od wystąpienia przesłanek, o których mowa w ust. 1.

Art. 20. 1. Koordynator usług cyfrowych publikuje listę wiarygodnych źródeł informacji.

2. Lista wiarygodnych źródeł informacji składa się z:

- 1) podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875, 1086);
- 2) instytucji Unii Europejskiej;
- 3) organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem;
- 4) czasopism i materiałów znajdujących się w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, prowadzonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;
- 5) Biuletynu Informacji Publicznej innych jednostek sektora finansów publicznych;
- 6) innych wielkich dostawców treści cyfrowych, którzy przynajmniej przez 12 miesięcy nie odnotowali przypadków niedozwolonych treści cyfrowych lub fałszywych treści cyfrowych.

Art. 21. 1. Koordynator usług cyfrowych przedstawia Prezesowi Rady Ministrów roczną ocenę ryzyka dla treści cyfrowych.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1, stanowi analizę ocen ryzyka dla treści cyfrowych, o których mowa w art. 24.

Art. 22. 1. Koordynator usług cyfrowych powołuje Radę Konsultacyjną ds. Zdrowia.

2. Rada Konsultacyjna ds. Zdrowia wydaje wytyczne dotyczące aktualnej wiedzy medycznej.

3. W skład Rady Konsultacyjnej ds. Zdrowia wchodzi:

- 1) przedstawiciel ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 2) przedstawiciele samorządów zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, fizjoterapeutów, diagnostów laboratoryjnych;
- 3) przedstawiciele wyższych uczelni medycznych i innych jednostek podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w obszarze nauk medycznych.

4. Koordynator usług cyfrowych publikuje wytyczne, o których mowa w ust. 2, w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rozdział V

Wielki dostawca treści cyfrowych

Art. 23. 1. Wielkim dostawcą treści cyfrowych jest dostawca treści cyfrowych jest dostawca treści cyfrowych, który dostarcza treści cyfrowe do przynajmniej 3,2 mln aktywnych unikalnych użytkowników na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej miesięcznie.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady obliczania liczby aktywnych unikalnych użytkowników miesięcznie, mając na względzie przejrzystość oraz dokładność oszacowań.

3. Koordynator usług cyfrowych publikuje listę wielkich dostawców treści cyfrowych. Lista jest aktualizowana co 6 miesięcy.

Art. 24. 1. Wielki dostawca treści cyfrowych corocznie w terminie do 30 czerwca przygotowuje ocenę wewnętrznego ryzyka dla treści cyfrowych.

2. Ocena wewnętrznego ryzyka dla treści cyfrowych obejmuje analizę ryzyk systemowych:

- 1) rozpowszechniania niedozwolonych, zastrzeżonych lub fałszywych treści cyfrowych;
- 2) naruszenia prywatności użytkowników, wolności słowa, innych praw obywatelskich, zakazu dyskryminacji;
- 3) manipulowania treściami cyfrowymi przez podmioty trzecie.

3. Wielki dostawca treści cyfrowych przekazuje ocenę wewnętrznego ryzyka dla treści cyfrowych koordynatorowi usług cyfrowych.

4. Koordynator usług cyfrowych w terminie trzech miesięcy od otrzymania oceny wewnętrznego ryzyka dla treści cyfrowych przekazuje wielkiemu dostawcy treści cyfrowych zalecenia dotyczące zmniejszenia ryzyk, o których mowa w ust. 2.

Art. 25. 1. Wielki dostawca treści cyfrowych wyświetla odnośnik do wytycznych, o których mowa w art. 22 ust. 2 przy każdej treści cyfrowej z obszaru nauk medycznych.

2. Wytyczne powinny być wyświetlone w sposób widoczny dla użytkownika.

3. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może rozszerzyć zakres wyświetlanych treści cyfrowych z obszaru nauk medycznych w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

4. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, będzie miała na

względnie przejrzystość treści cyfrowych i spójność interfejsu cyfrowego wielkiego dostawcy treści cyfrowych.

Rozdział VI

Punkt kontaktowy

Art. 26. 1. Dostawca treści cyfrowych wskazuje punkt kontaktowy.

2. Punktem kontaktowym może być osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna w ramach dostawcy treści cyfrowych.

3. Dostawca treści cyfrowych podaje do publicznej wiadomości dane kontaktowe punktu kontaktowego, które umożliwiają sprawną komunikację z podmiotami, o których mowa w ust. 2.

Art. 27. Punkt kontaktowy reprezentuje dostawę treści cyfrowych przed użytkownikami i koordynatorem usług cyfrowych w zakresie przewidzianym w ustawie.

Art. 28. Językiem urzędowym w sprawach między punktem kontaktowym a innymi podmiotami jest język polski.

Rozdział VII

Reklamy

Art. 29. Dostawca treści cyfrowych może świadczyć usługi cyfrowe polegające na wyświetlaniu reklam, z wyjątkiem treści, o których mowa w art. 31.

Art. 30. Reklama powinna zawierać:

- 1) oznaczenie informujące, że treść cyfrowa jest reklamą;
- 2) oznaczenie osoby fizycznej lub prawnej, w imieniu której wyświetlana jest reklama;
- 3) oznaczenie grupy użytkowników, którym reklama jest wyświetlana.

Art. 31. Dostawca treści cyfrowych nie może wyświetlać reklam wprowadzających w błąd, reklam zawierających niedozwolone lub fałszywe treści cyfrowe. Do reklam

zawierających treści zastrzeżone art. 8 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 32. Dostawca treści cyfrowych może wyświetlać reklamy porównawcze, jeżeli oznaczony został konkurent lub podmiot, którego dotyczą treści cyfrowe zawarte w reklamie.

Rozdział VIII

Procedura odwoławcza

Art. 33. 1. Odwołanie wnosi użytkownik do koordynatora usług cyfrowych za pośrednictwem punktu kontaktowego wyznaczonego przez dostawcę treści cyfrowych.

2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub formularza kontaktowego w ramach interfejsu cyfrowego dostawcy treści cyfrowych.

Art. 34. Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Z odwołania powinno wynikać, użytkownik nie jest zadowolony z wydanej decyzji.

Art. 35. Koordynator usług cyfrowych wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości.

Art. 36. W przypadku podjęcia decyzji, o której mowa w art. 35 pkt 2, dostawca treści cyfrowych przywraca zablokowane treści cyfrowe, chyba, że zaskarży decyzję na podstawie art. 43 ust. 2.

Art. 37. 1. Sprzeciw wnosi użytkownik do koordynatora usług cyfrowych za pośrednictwem punktu kontaktowego wyznaczonego przez dostawcę treści cyfrowych.

2. Sprzeciw wnosi się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub formularza kontaktowego w ramach interfejsu cyfrowego dostawcy treści cyfrowych.

Art. 38. W uzasadnieniu do sprzeciwu użytkownik wskazuje źródło informacji zawartej w treści cyfrowej, której dotyczy sprzeciw.

Art. 39. 1. Koordynator usług cyfrowych rozpoznaje sprzeciw w terminie 14 dni od

dnia wniesienia sprzeciwu.

2. Koordynator usług cyfrowych może zwrócić się do podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 2 o informację w zakresie rozpoznania sprzeciwu.

Art. 40. 1. Koordynator usług cyfrowych podtrzymuje albo oddala sprzeciw w drodze decyzji.

2. W przypadku podtrzymania sprzeciwu dostawca treści cyfrowych usuwa zaznaczenie, chyba, że zaskarży decyzję na podstawie art. 43 ust. 2.

3. Koordynator usług cyfrowych w uzasadnieniu decyzji, o której mowa w ust. 1, opisuje ustalenia faktyczne, ocenia szkodliwość społeczną fałszywej treści cyfrowej oraz wskazuje wiarygodne źródło informacji w przedmiocie rozpoznania.

Art. 41. 1. Koordynator usług cyfrowych publikuje decyzję wraz z uzasadnieniem w Biuletynie Informacji Publicznej w taki sposób, aby umożliwić identyfikację osób fizycznych lub prawnych opisanych w decyzji.

2. Koordynator usług cyfrowych może postanowić o niepublikowaniu decyzji, jeżeli dotyczy niedozwolonych treści cyfrowych wskazanych w art. 4 pkt 5.

Art. 42. Decyzja koordynatora usług cyfrowych jest doręczana użytkownikowi i dostawcy treści cyfrowych. Przepisy art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 3 i art. 10 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 43. 1. Decyzja koordynatora usług cyfrowych jest ostateczna.

2. Decyzja koordynatora usług cyfrowych może być zaskarżona do sądu administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299).

Rozdział IX

Przepisy karne

Art. 44. Koordynator usług cyfrowych może nałożyć na dostawcę treści cyfrowych, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 6% obrotu osiągniętego w roku

obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli dostawca treści cyfrowych:

- 1) odmówił zablokowania niedozwolonej lub zastrzeżonej treści cyfrowej po otrzymaniu zgłoszenia koordynatora usług cyfrowych;
- 2) przekroczył terminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1;
- 3) nie wskazał punktu kontaktowego.

Art. 45. Koordynator usług cyfrowych może nałożyć na dostawcę treści cyfrowych, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 1% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli dostawca treści cyfrowych:

- 1) odmówił zaznaczenia fałszywej treści cyfrowej po otrzymaniu zgłoszenia koordynatora usług cyfrowych;
- 2) przekroczył terminy, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Art. 46. Koordynator usług cyfrowych może nałożyć na wielkiego dostawcę treści cyfrowych, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 1% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli wielki dostawca treści cyfrowych nie przekazał oceny wewnętrznego ryzyka dla treści cyfrowych w terminie, o którym mowa w art. 24 ust. 1.

Art. 47. W przypadkach określonych w art. 44 i 45 dostawca treści cyfrowych ponosi, niezależnie od nałożonych kar pieniężnych, odpowiedzialność cywilną lub karną za niedozwolone, zastrzeżone lub fałszywe treści cyfrowe przewidzianą w przepisach odrębnych.

Rozdział X

Przepisy końcowe

Art. 48. Koordynator usług cyfrowych powoła Radę, o której mowa w art. 22 ust. 1, w terminie miesiąca od wejścia ustawy w życie.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Komentarz

Proponowana ustawa odpowiada na nowe wyzwania, w tym nieodpowiednie treści w Internecie czy zjawisko dezinformacji. Projekt został stworzony na bazie wcześniejszych założeń oraz projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (Digital Services Act) i zmieniającego dyrektywę 2000/31/WE (dalej: “projekt DSA”).

W art. 2 proponuje się wprowadzenie definicji ustawowych dostawcy treści cyfrowych, interfejsu cyfrowego, reklamy, reklamy porównawczej, reklamy wprowadzającej w błąd, treści cyfrowych i użytkownika. Definicja dostawcy treści cyfrowych koresponduje z przepisami ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, jednak zakres regulacji niniejszego projektu wymaga szerszego ujęcia. Dostawcy treści cyfrowych zgodnie z proponowaną definicją to zbiór większy niż dostawcy usług cyfrowych.

Definicja interfejsu cyfrowego odpowiada na coraz bardziej zróżnicowane miejsca prezentacji treści cyfrowych. Portale społecznościowe, aplikacje mobilne, wyszukiwarki stanowią dzisiaj przykłady licznych form komunikacji, a w przyszłości zapewne pojawią się kolejne. Wszystkie te formy stanowią różne rodzaje interfejsu cyfrowego. Podobną zasadę zastosowano w definicji treści cyfrowych.

Definicje dotyczące reklam są konieczne ze względu na przestarzałe definicje zawarte w z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz innych przepisach. Jest to jednocześnie rozwinięcie dyrektywy 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej. Wprowadzono jednak ważną zmianę, polegającą na rozszerzeniu celu reklamy. Reklamy, będące odpłatnym przedstawianiem treści cyfrowych, często nie dotyczą konkretnych produktów czy też bezpośrednio obrotu gospodarczego. Reklamy polityczne i społeczne nie dotyczą osób jako konsumentów, ale jako obywateli i wyborców. Obserwuje się coraz więcej treści reklamowych dotyczących nie produktu, ale kandydata lub określonego wzorca zachowania.

Użytkownik został zdefiniowany jako podmiot, który tworzy, przetwarza lub odbiera treści cyfrowe. Użytkownik przestał być już wyłącznie odbiorcą treści cyfrowych, co należało uwzględnić w definicji ustawowej. Rodzi to wątpliwości interpretacyjne do rozwiązania w czasie konsultacji projektu lub w późniejszych komentarzach doktryny. Zaciera się bowiem

granica między dostawcą a użytkownikiem. W portalach społecznościowych dostawca treści dysponuje jedynie infrastrukturą oraz decyzją w zakresie częstszego lub rzadszego wyświetlania danej treści. Niemal wszystkie treści cyfrowe są tworzone i dodawane przez użytkowników. Dodatkowo w definicji ogólnej użytkownik jest utożsamiany z każdą osobą odbierającą treść cyfrową. Niektóre przepisy szczegółowe wymagają od użytkowników zarejestrowania się w celu np. złożenia odwołania od decyzji.

W art. 3 wprowadzono dwie zasady ogólne: zasadę odpowiedzialności użytkownika oraz solidarnej odpowiedzialności użytkownika i podmiotu, w imieniu którego działa. Wyjątkiem od zasady odpowiedzialności użytkownika jest sytuacja, w której dostawca treści cyfrowych nie stosuje przepisów niniejszej ustawy. Wówczas obowiązuje solidarna odpowiedzialność użytkownika i dostawcy treści cyfrowych.

W rozdziale II reguluje się trzy rodzaje treści cyfrowych, będących przedmiotem niniejszej ustawy: niedozwolone, zastrzeżone i fałszywe. Dyspozycje, ich zakres oraz terminy stosowane w rozdziale III są stopniowane pod względem szkodliwości społecznej treści. Istotną zmianę względem dotychczasowych regulacji w tym zakresie jest dodanie treści rażąco sprzecznych z aktualną wiedzą medyczną do katalogu treści niedozwolonych. Pandemia SARS-CoV-2 pokazała, że rozprzestrzenianie treści szczególnie niebezpiecznych dla zdrowia stanowi czyn o znacznie większej szkodliwości społecznej niż fałszywe informacje w innych obszarach.

Rozdział IV poświęcony jest koordynatorowi usług cyfrowych. Jest to instytucja przewidziana w projekcie DSA, w ramach którego każde państwo członkowskie powinno powołać koordynatora. Ze względu na zakres kompetencji oraz przygotowanie techniczne, można wskazać Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jako właściwy urząd. Ponadto wprowadzono instytucje zaufanych podmiotów zgłaszających (*trusted flaggers*), będących wsparciem Koordynatora usług cyfrowych. Należy rozważyć zmodyfikowanie procedury odwoławczej pod kątem specjalnego statusu zaufanych podmiotów zgłaszających.

W rozdziale V regulowane są zasady dotyczące wielkich dostawców treści cyfrowych. Projekt DSA nadaje im szczególną odpowiedzialność ze względu na szeroką publiczność i wpływ na opinie obywateli i obywateli Unii Europejskiej. W projekcie DSA wielkimi dostawcami treści cyfrowych (*very large online platforms*) są platformy z liczbą użytkowników równą lub większą 45 mln użytkowników na terenie Unii Europejskiej. Stanowi to ok. 10% dorosłych mieszkańców Unii. Według GUS w Polsce mieszka 32,47 mln osób. Po odpowiednim przeskalowaniu i zaokrągleniu w dół ustalono, że wielkim dostawcą treści

cyfrowych jest taki dostawca, który dociera do 3,2 mln użytkowników miesięcznie.

Projekt DSA wprowadza instytucję punktu kontaktowego (point of contact). Stanowi to uporządkowanie kontaktów użytkowników i koordynatora usług cyfrowych z dostawcami treści cyfrowych. W proponowanym projekcie uregulowano tę instytucję w rozdziale VI. W wielu przypadkach kontakt z dostawcami treści cyfrowych jest dzisiaj utrudniony, co stanowi istotną przeszkodę w szybkim i sprawnym reagowaniu na treści nieodpowiednie, zastrzeżone lub fałszywe.

Rozdział VII poświęcony jest reklamom. Dostawca treści cyfrowych, będący w tym stosunku prawnym stroną o charakterze ustawodawcy, powinien mieć możliwość odmowy realizacji usługi naruszającej przepisy niniejszej ustawy. Obecnie wielu dostawców przewiduje takie rozwiązania w swoich regulaminach usług, nie ma jednak do tego wyraźnej podstawy prawnej poza ogólnymi przepisami kodeksowymi.

W rozdziale VIII opisano procedury odwoławcze od decyzji wskazanych w ustawie. Nie zdecydowano się na odpowiednie stosowanie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego ze względu na zbyt duże różnice między kodeksowym a przewidzianym w ustawie postępowaniem. Podstawową różnicą są terminy i sposób doręczeń. Dynamika portali internetowych jest dużo szybsza niż terminy przewidziane w Kodeksie. Dodatkowo w proponowanej ustawie łączą się dwa wymiary - prawa cywilnego i administracyjnego. Dostawca treści cyfrowych jest przecież właścicielem interfejsu cyfrowego. Stąd zastosowano konstrukcję zlecenia postępowania w pierwszej instancji innym podmiotom - w tym przypadku dostawcom treści cyfrowych. To oni podejmują decyzję, od której można się odwołać do organu administracji. Dotychczas takie kompetencje państwa były zlecane np. Polskiemu Związkowi Łowieckiemu. W przypadku fałszywych treści cyfrowych zastosowano zmodyfikowaną procedurę ze względu na konieczność przeprowadzenia dowodu na nieprawdziwość treści (tzw. fact checkingu).

Rozdział IX zawiera kary przewidziane za nieprzestrzeganie przepisów proponowanej ustawy. Są to narzędzia w granicach przewidzianych przez projekt DSA (odpowiednio 1% i 6% obrotu). Jednocześnie art. 47 stanowi realizację zasady z art. 3 - dostawca treści cyfrowych, niezależnie od kar nałożonych w trybie art. 44 i art. 45 podlega odpowiedzialności karnej i cywilnej za popełnione czyny.

W rozdziale X zawarto przepisy przejściowe i końcowe. W rozdziale tym w wyniku konsultacji mogą zostać dodane kolejne przepisy zmieniające inne ustawy, w zależności od ostatecznego zakresu regulacji.

Proponowany projekt ustawy całościowo reguluje dostęp do treści cyfrowych. Pozostaje jednak kilka wątpliwości, na które należy odpowiedzieć w procesie konsultacji. Przepisy niniejszej ustawy odnoszą się przede wszystkim do postępowania z treściami cyfrowymi, nie ma jednak przepisów dotyczących zawieszania bądź usuwania użytkowników z interfejsu cyfrowego przez dostawców treści cyfrowych. Należy postawić pytanie czy i w jakim zakresie regulować tę kwestię. Innym zagadnieniem jest oszacowanie rocznej liczby spraw do rozpatrzenia przez koordynatora usług cyfrowych. Od tego zależy nie tylko poziom finansowania urzędu, ale także przepisy dotyczące jego obsługi administracyjnej, które ostatecznie mogą prowadzić nawet do utworzenia nowego podmiotu. Od tego uzależnione jest również przeznaczenie środków z kar.